

Pas a desnivell

Intermedi

Els habitants vells d'aquest país tenen l'experiència de nombrosos daltabaixos sacramentals. Els joves no tanta, però deixant de banda que també els ha tocat la seva racció, compten amb el recordatori constant de les lectures: la història recopila amorosament tot d'esquenades heroiques, unes caigudes de clatell inspirades per un sublim patriotisme. Es diria que un poble així, tan tossut davant l'infortuni i tan resistent a les decepcions, no pot morir mai. Però aquesta reconfortant convicció no impedeix que se sentin sovint doloroses punxades a les costelles.

Els desencants s'originen en un excés d'amor. Ja sol passar... Fa pocs anys, semblava que tot vingués de cara: el sòlid bloc ibèric, la fervorosa amistat dels moros, una Europa distreta de moment, però que a la curta o a la llarga reconeixeria l'eficàcia dels sistemes peninsulars i els imitaria, una hispanitat que brillava com un far orientador a tota l'Amèrica llatina, i, de cara a tot l'occident, l'evidència d'una força espiritual que acabaria convertint-nos en les reserves destinades a salvar-los, a ells, als altres.

En un obrir i tancar d'ulls (els anys de la vida dels homes són fraccions de segon en les pàgines de la Història) hi ha hagut canvis. La insensatesa suïcida dels altres ens ha tornat a deixar sols. A ells, només els podem dir que se'n faran set pedres. Nosaltres, sempre tindrem l'aixopluc de l'esplèndid aïllament que ens ha donat glòria a cabassos.

Una altra gent estaria estemordida, s'encongiria. Aquí, amb un fatalisme majestuós, menyspreem els constructors del fossat que ens separa. Més que no pas això: els ajudem a augmentar la fondària, amb el sentiment de llançar-los el guant, barrejant sacrificis i esperances.

Ignorem si hi haurà, a les pàgines dels manuals escolars de l'avenir, mencions repetides a una generació del 75, associant-la a grans trasbalsos i sonades mutacions. Si continua l'estil ostentós dels comentaristes, el mateix que ha prevalgut durant tant de temps, els textos parlaran de l'honor, de l'heroisme, de virtuts úniques admirades per tothom i d'aquesta manera d'ésser tan característica que, com totes les coses que escassegen, s'ha de pagar molt cara.

Sort que l'existència de pagadors pressuposa l'existència de cobradors. No s'ha perdut tot, o almenys no s'ha perdut per a tothom. Mentre ens llepem les ferides, podem recórrer al consol de pensar que, d'un moment a l'altre, ens espavilarem. ● PERE CALDERS

